

פרשת בלק

ויחר אף אלוקים כי הולך הוא וגו' (כב, כב)

הקוב"ש דן באדם שעושה דבר שהקב"ה לא צוה להדיא שלא לעשותו, אלא שידוע הדבר שאין זה רצון השי"ת, האם זה עבירה או לאו, ולכאורה יש לפשוט מהכא, דהגם שלא נצטוו שלא לעשות, מ"מ כיון שידע שאין זה טוב לעשותו, לכך חרה בו אף ה'.

ולפ"ז נראה נמי לאידך גיסא, דאם אחד יודע שרצון ה' הוא לעשות דבר פלוני אף שלא כתוב במפורש, אם אינו עושה כך הרי זה כעובר על רצון ה' עד שיכול להביא חרון אף כמו הכא, ולפ"ז על האדם להזהר בכל המדות חסידות לעשותם, שכן הכל הוא רצון ה', אף שלא כתוב כן במפורש, וכע"ז מצינו בחוה"ל שאין מעשה רשות אלא כל המעשים הינם או מעשה מצוה או מעשה עבירה.

ובזה נראה לפרש מהו יסוד החילוק בין 'יראת שמים' ל'יראת חטא', אשר נתקשו בזה המפרשים, ויעויי' ארחות יושר מה שביאר ע"פ דרכו.

והנראה לפרש, דיראת חטא היינו שפּוּחַד מהעונש והחסרון והפגם שעושה במעשיו, משא"כ יראת שמים הוא אפי' אם יודע שלא יקבל עונש על מעשיו, ושאינו פועל חסרון במה שעושה, מ"מ בעצם הדבר שידע הוא דאין רצון ה' בדבר זה, ובכך הוא נמנע מלעשותו, ודומה הוא למעשה דבלעם דאף שהשי"ת התיר לו לילך עם בלק, מ"מ ידע בלעם שאין רצון ה' בזה, ופי' זה נראה נכון.

מקור: רבי אהרן לייב שטיינמן שליט"א